

Opinia
o projekcie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów
powszechnych

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych został opracowany przez Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich Ministerstwa Sprawiedliwości.

Uwagi do projektu rozporządzenia

§ 261b.ust.4 – wydaje się zasadne, aby wskazać, że sąd opiekuńczy może także zarządzić wpis danych z urzędu, co korelowałoby z treścią ustępu 1.

Podobnie w ust.2 winno być sprecyzowane, że sąd może także wydać zabezpieczenie z urzędu.

W zakresie uchylenia § 265 uchylenie go wobec nieletnich, którzy nie ukończyli 13 lat zostało ujęte w uzasadnieniu, ale autorzy projektu nie wyjaśnili dlaczego zostaje uchylony także wobec osób ubezwłasnowolnionych. Gdyby przyjąć, że ma to związek z planowanym usunięciem z systemu prawnego instytucji ubezwłasnowolnienia, to pod rozwagę trzeba wziąć czy rozporządzenie nie wejdzie w życie wcześniej. W takiej sytuacji powstałby po stronie sądu obowiązek dokonywania doręczeń osobom ubezwłasnowolnionym.

Projekt rozporządzenia realizuje cele zawarte w preambule **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1862 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, zmiany i uchylenia decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1986/2006 i decyzji Komisji 2010/261/UE,**
w szczególności:

„(30) SIS powinien zawierać wpisy dotyczące osób zaginionych lub osób narażonych na

niebezpieczeństwo, którym należy uniemożliwić podróżowanie, by można było zapewnić im ochronę lub wyeliminować zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego. W przypadku dzieci wpisy te i odpowiednie procedury powinny mieć na względzie najlepszy interes dziecka zgodnie z art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 3 Konwencji ONZ o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. Działania i decyzje właściwych organów, w tym organów wymiaru sprawiedliwości, w następstwie wpisu dotyczącego dziecka powinny być podejmowane we współpracy z organami ds. ochrony dzieci. W stosownych przypadkach należy również przekazać informację do krajowego punktu interwencyjnego w sprawie zaginionych dzieci.

(31) Wpisy dotyczące osób zaginionych, które należy objąć ochroną, powinny być wprowadzane na wniosek właściwego organu. Wszystkie dzieci, które zaginęły z placówek opiekuńczo-wychowawczych w państwach członkowskich, powinny być objęte wpisem dotyczącym osób zaginionych w SIS.

(32) Wpisy dotyczące dzieci zagrożonych uprowadzeniem przez jednego z rodziców powinny być wprowadzane do SIS na wniosek właściwych organów, w tym organów wymiaru sprawiedliwości właściwych w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej zgodnie z prawem krajowym. Wpisy dotyczące dzieci zagrożonych uprowadzeniem przez jednego z rodziców powinny być wprowadzane do SIS tylko gdy zagrożenie to jest konkretne i realne i jedynie w ograniczonych przypadkach. Dlatego konieczne jest zapewnienie rygorystycznych i odpowiednich zabezpieczeń. Właściwy organ, dokonując oceny istnienia konkretnego i realnego zagrożenia, że dziecko może zostać wkrótce wywiezione z państwa członkowskiego niezgodnie z prawem, powinien uwzględnić osobistą sytuację dziecka, a także środowisko, w którym dziecko przebywa.

(33) W niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić nową kategorię wpisów w odniesieniu do pewnych kategorii osób narażonych na niebezpieczeństwo, którym należy uniemożliwić podróżowanie. Osoby, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub sytuację rodzinną potrzebują ochrony, należy uznać za narażone na niebezpieczeństwo.

(34) Wpisy dotyczące dzieci, którym dla ich własnej ochrony należy uniemożliwić podróżowanie, powinny być wprowadzane do SIS, jeżeli istnieje konkretne i realne zagrożenie, że dzieci te mogą zostać wywiezione z terytorium państwa członkowskiego lub mogą to terytorium opuścić. Takie wpisy powinny być wprowadzane w przypadku, gdy podróż tych dzieci wiązałaby się dla nich z ryzykiem stania się ofiarą handlu ludźmi lub

przymusowego małżeństwa, okaleczenia żeńskich narządów płciowych lub innych form przemocy warunkowanej płcią bądź z ryzykiem stania się ofiarą przestępstw terrorystycznych lub wzięcia udziału w popełnianiu takich przestępstw, bądź z ryzykiem poboru lub zaciągnięcia się do ugrupowań zbrojnych lub bycia zmuszonym do aktywnego udziału w działaniach wojennych.

(35) Wpisy dotyczące dorosłych osób narażonych na niebezpieczeństwo, którym dla ich własnej ochrony należy uniemożliwić podróżowanie, powinny być wprowadzane w przypadku, gdy podróż wiązałaby się dla nich z ryzykiem stania się ofiarą handlu ludźmi lub przemocy ze względu na płeć.

(36) W celu zapewnienia rygorystycznych i odpowiednich zabezpieczeń wpisy dotyczące dzieci lub innych osób narażonych na niebezpieczeństwo, którym należy uniemożliwić podróżowanie, powinny, o ile wymaga tego prawo krajowe, być wprowadzane do SIS w następstwie decyzji organu wymiaru sprawiedliwości lub decyzji właściwego organu potwierdzonej przez organ wymiaru sprawiedliwości”.

Wdrożenie prawidłowej regulacji wymaga rozważenia przeprowadzenia szkoleń sędziów rodzinnych z tego zakresu, ze szczególnym z uwzględnieniem celów tej regulacji i działania także w zakresie technicznym współpracy z Biurem SIRENE.

SSO dr Sylwia Jastrzemska